

v evropské politice (22.1. – 28. 1. 2018)

Událost týdne:

22. ledna oznámil předseda katalánského parlamentu Roger Torrent, že jediným kandidátem na katalánského premiéra bude expremiér Carles Puigdemont. Jeho zvolení však není jisté, přestože separatisté mají teoreticky absolutní většinu. Torrent zároveň požádal španělského premiéra Mariana Rajoye o schůzku ohledně práv poslanců, kteří jsou v Belgii. Puigdemont se mezitím přesunul do Dánska, kde se zúčastnil studentské debaty a sešel s dánskými poslanci. Na přesun reagovala španělská prokuratura žádostí o aktivaci eurozatykače, což Nejvyšší soud zamítl. O dva dny později se Puigdemont sešel s Torrentem v Bruselu a jednali o budoucí katalánské vládě. Španělská média naznačila, že by se Puigdemont mohl vrátit do Barcelony tajně a získat imunitu na půdě katalánského parlamentu. Španělská vláda se pokusila zabránit schůzce uzavřením katalánského zastoupení v Bruselu. Následně vláda zdůraznila, že se chystá napadnout nominaci Puigdemonta u Ústavního soudu. Podle její místopředsedkyně Soray Sáenzové není expremiérův současný status slučitelný s účastí v parlamentu. Na konci týdne rozhodl španělský Ústavní soud, že Puigdemont se může stát premiérem, pokud složí přísahu osobně. Expremiér se chystal obhájit post následující týden skrze videokonferenci z Bruselu, ale dle rozhodnutí se musí vrátit do Barcelony a zároveň získat od Nejvyššího soudu souhlas ke vstupu do parlamentu.

22. ledna informovala agentura ČTK, že polský prezident Andrzej Duda stvrdil změnu polského volebního zákona, což pravděpodobně povede k dalšímu napětí mezi Varšavou a Bruselem. Zákon nyní bude posuzovat Ústavní soud, který je však pod vlivem vládní strany Právo a spravedlnost. Novela posílí pozici ministra vnitra a parlamentu a dojde ke změně způsobu výběru komisařů a členů volební komise. Opozice se obává manipulací s výsledky voleb a svého potlačení.

24. ledna prohlásil britský ministr pro brexit David Davis, že Velká Británie nebude usilovat o harmonizaci předpisů s EU, ale o jejich rovnocennost. Dodal, že do konce března očekává uzavření dohody s EU o přechodném období po brexitu, jež by mělo začít na jaře 2019 a trvat dva roky. Během tohoto období by zůstala v platnosti unijní pravidla volného pohybu a svobody jednotného trhu. Podle Davise Británie následně uzavře ambiciózní dohody o volném obchodu s řadou států a nebude „vazalem“ EU.

24. ledna informoval server Novinky.cz, že Maďarsko, ačkoli tvrdě vystupuje proti přijímání migrantů, přijalo v minulém roce téměř 1300 žadatelů o azyl, jak stanovily unijní kvóty. Informace unikla v lednu náměstkovi ministra zahraničí Kristófu Altuszovi. Podle ministerstva se však nejedná o tajnou informaci a země přijala pronásledované uprchlíky na základě Ženevských konvencí. Podle opoziční strany Jobbik však vláda lhala občanům, když prohlásila, že nepřijme žádné uprchlíky a vyzvala maďarského premiéra Viktora Orbána k rezignaci.

25. ledna začalo ve švýcarském Davosu Světové ekonomické fórum (WEF). Německá kancléřka Angela Merkelová na jeho úvod uvedla, že izolace, jednostranná řešení a protekcionismus nejsou v současném světě na místě. Hovořila o problematice populismu a národního egoismu a vyzvala členské státy k větší spolupráci v zahraniční politice. Francouzský prezident Emmanuel Macron hovořil o nutné reformě EU a vybídl k větší integraci Evropy a koordinaci daňové politiky zemí.

26. ledna začalo v Berlíně první kolo koaličních rozhovorů o nové vládě mezi konzervativní unií CDU/CSU a sociálními demokraty SPD. Jednání o konkrétní podobě koaliční smlouvy by měla začít 4. února a se vznikem vlády se počítá v březnu. Cílem je podle šéfa SPD Martina Schulze vytvořit stabilní vládu, která učiní zemi spravedlivější a modernější, a to v oblasti digitalizace či investic. Zároveň sociální demokraté budou prosazovat velké ústupky koaličních partnerů v oblasti migrace, zdravotnictví či pracovního trhu.

Telegraficky:

- Dne 22. ledna oznámil předseda moldavského parlamentu Andrian Candu, že bude požadovat po Rusku odškodnění v řádu miliard dolarů za jeho vojenskou okupaci oblasti Podněstří.
- Dne 27. ledna informovala ČTK o výsledcích průzkumu zveřejněných na webu listu The Guardian, z nichž vyplývá, že Britové jsou nakloněni k uspořádání druhého referenda o brexitu.

